

франкофонката М. Братанова свидетелства, че *“е знаел езика добре”*; М. Харизанов споделя, че езиците му се отдават и ги учи с лекота; проф. А. Тодоров пише, че когато говори испански, прибегва от време на време *“към френския, ако му липсва някоя дума”*¹²; писателят Георги Караславов подчертава, че *“с турските и гръцките писатели той обикновено разговаря на френски, на френски разговаря и с румънските писатели”*, а така също и с потенциалния германски издател на „Тютюн“¹³; литературният критик и франкофон Николай Дончев отбелязва *“сравнително свободното ползуване на френския език”* от страна на Д. Димов,¹⁴ което му открива пряк контакт и с хората, и с вещите в съответната страна; Н. Янков добавя, че той беседва на френски дори когато става въпрос за Испания.¹⁵ Тези сведения допълват щрихите за упоритостта, с която Д. Димов подхожда към всяка своя задача. В действителност последните записки на писателя, останали върху бюрото му, преди фаталното пътуване за Румъния показват привързаността му към системното и постоянно актуализиране на познанията му по френски език – няколко десетки страници, изписани старателно с уроци, упражнения и диктовки според първата част от учебната система на Gaston Mauger *„Cours de langue et de civilisation françaises (pour les étudiants de tous pays)”*. Впрочем франкофонският фрагмент присъства в цялото творчество на Д. Димов – от капитан Georges Lafarge (*„Поручин Бенц”*, 1938), през лекаря Monsieur Jacques Мюрие [Murier] (*„Осъдени души”*, 1945), проф. д-р Жан Парлепа [Prof. Dr. Jean Parlais-pas] (*„Ахилесова пета”*, 1966) и сенегалския мулат Динго [Dingo] (*“Роман без заглавие”*, 1967) до епизодичното вплитане в текстовете на имена на модерни френски автори и нашумели творби – Шарл Бодлер, Пол Вер-

¹² Иванова, Е. Страници от жизнения и творческия път на Димитър Димов. София, 1981, с. 108-110.

¹³ Димитър Талев, Светослав Минков и Димитър Димов в спомените на съвременниците си. София, 1973, с. 623, с. 625.

¹⁴ Цит. съч., с. 676.

¹⁵ Цит. съч., с. 742.